

De Nederlandse bouw

De Nederlandse bouwsector herstelt in vergelijking met de meeste andere Europese landen snel van de klappen van de economische crisis. Sinds het derde kwartaal van 2014 groeit de bouwproductie in ons land harder dan het gemiddelde in de Europese Unie, zo blijkt uit cijfers van het CBS. Hoewel alle deelsectoren groeien, is het toch vooral de aantrekkende vraag op de Nederlandse woningmarkt die de bouw een flinke duw in de rug geeft. Het aantal verkochte woningen is in 2015 met 16% gestegen ten opzichte van een jaar eerder. De bouwsector als geheel heeft inmiddels ruim afstand genomen van het dieptepunt van begin 2013. Toch is de productie nog niet terug op het niveau van vóór begin 2008, toen de crisis in de Europese bouw zich voor het eerst liet voelen. Kortom, er is nog ruimte voor een verdere stijging.

Verwachtingen in de bouw

Omzet en winst

Gezien de ontwikkelingen op vooral de woningmarkt is het niet vreemd dat bouwondernemers met een groeiend vertrouwen naar de toekomst kijken. Ze gaan er gemiddeld van uit dat de omzet in de komende twaalf maanden met 5,4% zal toenemen.

Over de winstvooruitzichten zijn ze nog positiever: hier verwachten ze een stijging van gemiddeld 7% (ten opzichte van 6,4% voor het mkb). Efficiencylagen en kostenbesparingen, bijvoorbeeld door digitalisering en door werkzaamheden beter op elkaar af te stemmen, spelen hierbij een grote rol.

Kosten

De personeelskosten zullen in de bouw in het komende jaar naar schatting met 3,3% stijgen. Ook dit percentage ligt iets hoger dan het gemiddelde voor het mkb (+2,6%). Veel bouwbedrijven hebben de toegenomen vraag eerst opgevangen door het bestaande personeelsbestand efficiënter in te zetten

of door gebruik te maken van flexibele arbeidskrachten. Dit jaar zien we dat meer ondernemers van plan zijn om het vaste personeelsbestand uit te breiden (Economisch Instituut voor de Bouw).

Bouwondernemers verwachten dat de inkoopwaarde in de komende twaalf maanden fors zal toenemen: +7,9%, versus een stijging van 2,5% voor het mkb. Dat er toch een flinke winstverwachting uit de bus komt, lijkt dus inderdaad samen te hangen met onder meer een verbeterde efficiency.

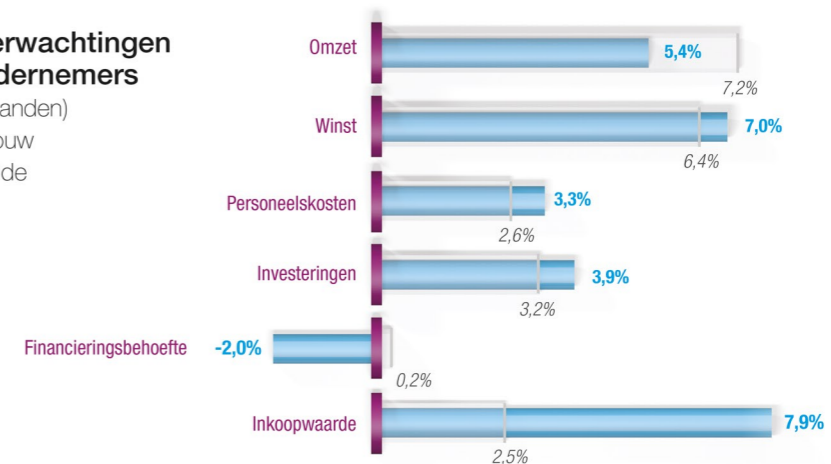
Kansen en bedreigingen

De nadruk op efficiency komt ook terug in de mogelijkheden die bouwbedrijven de komende twaalf maanden zien. Zij noemen efficiënter werken als een van de belangrijkste kansen (42,4%). Ook de eigen financiële situatie (eveneens genoemd door 42,4%) en de economische ontwikkelingen (39,4%) scoren in dit opzicht goed. Opvallend is dat geen van de bouwondernemers demografische trends als een belangrijke kans ziet.

Financiële verwachtingen van bouwondernemers

(komende 12 maanden)

- Percentage bouw
- Mkb-gemiddelde

Voor veel bouwbedrijven is de eigen financiële huishouding net zo goed een grote uitdaging (40,6%). Net als in de industrie maken ondernemers in de bouw zich daarnaast zorgen over het aanbod van goed gekwalificeerd personeel; 34,4% ziet dit als een belangrijke bedreiging.

KPI's

De omzet per fte en het aantal gewerkte uren zijn voor bouwbedrijven met afstand de belangrijkste kritische succesfactoren. Beide KPI's worden door 88,9% van de ondernemers genoemd. Met 70,4% is ook ingehuurd personeel als percentage van de omzet belangrijke stuurinformatie.

Gezondheid en financiering

Kredietwaardigheid

Het aantal faillissementen in de bouw neemt af, een trend die al een paar jaar geleden werd ingezet. Uit de analyse van SRA-BiZ blijkt dat de kans dat een bouwbedrijf in financiële problemen komt 6% bedraagt. Dit betekent dat bouwbedrijven in 2015 nog wel onzekerheden hadden over het vermogen tot betaling, echter: de PD-rating laat in 2015 een verbetering zien van 40%.

De kredietwaardigheid laat in deze branche in het percentage ondernemingen dat aan al haar financiële verplichtingen kan voldoen (PD-rating <1%) is gestegen van 70,0% in 2014 naar 75,0% in 2015 (mkb-gemiddelde is 75,7%).

Investeringen

Het investeringssaldo (de investeringen in vaste activa minus het desinvesteringssaldo) is in 2015 zeer sterk gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Bedrijven zijn duidelijk meer gaan investeren en minder gaan desinvesteren. Ten opzichte van de omzet steeg het investeringssaldo in de bouw van 5% in 2014 naar 15% vorig jaar. Het mkb-gemiddelde bedroeg 17% in 2014 en 9% in 2015.

Ondernemers verwachten dat de investeringen van de bouw in de komende twaalf maanden met 3,9% zullen toenemen. Dit is ongeveer in lijn met de verwachtingen voor het mkb als geheel: +3,2%. De behoefte aan externe financiering neemt af, dus zullen de investeringen naar schatting vooral uit eigen middelen worden bekostigd.

Financiering

In de Financieringsmonitor 2016 van onderzoeksbureau Panteia valt op dat relatief weinig bedrijven in de bouw die in het afgelopen jaar hebben gekeken naar externe financieringsmogelijkheden ook echt een financieringsaanvraag doen. Daarbij zijn in deze sector ook nog eens relatief weinig van de financieringsaanvragen succesvol. Afwijzingen en/of zeer gedeeltelijke toewijzingen komen in de bouw veelvuldig voor.

Uit onze analyse blijkt dat bouwbedrijven de komende maanden waarschijnlijk minder een beroep zullen doen op externe financiering (-2%), terwijl de financieringsbehoefte voor het mkb min of meer gelijk blijft (0,2%).